

Mythologia, Venise, 1567 - X [04-06] : De Saturno

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[04-06\] : De Saturno](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre II

[Mythologia, Venise, 1567 - II, 02 : De Saturno](#) a pour résumé ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre X

[Mythologie, Paris, 1627 - X \[04-06\] : Saturne](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre X

[Mythologie, Lyon, 1612 - X \[04-06\] : Saturne](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - X [04-06] : De Saturno, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/960>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4

Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 290v°-291r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Saturne](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

torum sibi arrogauit; quod humanioris vite autor extitit; quod omnia diuinæ prouidentia gubernari prior demonstrauit, quod homines ad cultum Deorum erexit. At Phisice.

Idem modo aer, modo æther creditus est; modo sol, modo fatum, modo cœlum, modo mundi anima; quæ ubi agit in corpora cœlestia, Iupiter Olympius dicta est: ubi in vires subterraneas, Iupiter Stygius: ubi in mari, Neptunus. at castratio Saturni unum tantum esse mundum & unum tempus significat, neque posse plures procreari. parentes Iouis Deum denique cum ea genuisse & procreasse significant; cuius affines sunt elementa. Deinde significatur illorum mutua generatio & corruptio secundum partes, cum tota moles sit sempiterna, corporaque cœlestia minime corruptantur, frequentioreque fiat circa terram mutatio. Tum è motibus cœlorum confici harmoniam innuebant. Elementa rursus neque mares sunt, neque formæ, cum tamen verorumque fungantur officio. omnis autem vis temporis expellitur è regno Iouis, quis post creatuæ a Deo corpora naturalia in elementa fructum est tantum à Saturno sue tempore, quod eius vires extra primum, cœlestiæque corpus reiecit: atque sub fabulosis de Iove narrationibus ista rerum physicarum dogmata continentur.

Quæ Ethice.

In eadem fabula demonstratur omnem diuitiarum amplitudinem, omnemque opulentiam esse inuidiosam & infidiis plenam; cum per fraudes etiæ & infidias soleat comparari. omne enim diuitiarum immodicarum desiderium æquitatis & religionis cultum, & humanitatis iura facile prosternit: cum tranquillitas animi, & honor, & multorum reverentia probitatis sint comites. Deinde demonstratur quod principis sapientiam & integritatem omnium rerum bonarum vberitas, ac felicitas demum consequitur. Avaritia postea in omnia penetrare dicitur, eaque esse scelerum omnium fundamentum, neque quidquam magis formidandum illa esse viro bono, cum vix ullus locus avaritiae sit clausus. Post huc demonstratur quod is, qui deditos fuit libidini, facile in omnes brutorum formas mutatur, & ad turpisissima quæque prolabitur. patet igitur quod neque nimio diuitiarum desiderio teneri conuenit viro bono, & quod presentibus vii sapienter oportet, & quod sapientia felicitatis est fundamentum, & quod omnis turpitudo fugienda est viro bono: quæ omnia per Iouis figura significabant.

De Saturne hisericæ.

C V L T U S fuit Saturnus ut Deus de multis benemeritus, quod cum in Italiam venisset ad Ianum, & illum & populos Italiæ primus politioris vite rationem docuerit, & nummos imprimere inuenierit, & agrorum cultum; & Italos primus plantationes, insiones, educationes arborum, fructiferaumque planitarum culturam docuerit. Qui cum esset sapientissimus, ob eius æquitatem & sapientiam dicitur ætas aurea sub illo fuisse, & uberrima terra feracitas, & summa omnium concordia. Non enim legendis, quæ iusta essent, exercebantur homines sub eius imperio, sed potius agendis: cum lex & æquitas foret necessariò in animis omnium impressa. Tunc igitur viri boni sine calmitatibus, sine entis, sine ægritudine properat temperantia vinebant, per iucundissimam senectutem, quæ maxime omnium infeliat præteriorum

torum peccatorum memoria. At Physicē.

Saturni parentes declarant illum esse tempus, quod natum est ex astrorū cœlique agitatione. Hic partes genitales patri abſcidit, quia vnuſ est æther vnuſ mundus, vnum tempus, quod cursum cœli metiatur. Partes cum titanis ſive Sole ita facte ſunt, ut quæ tempore naſcerentur, poſtea omnia interirent: ſic enim & elementorum, & procreatorum ex illis corporum generatio & corruptione indicatur, eō nihil naſci poſſit niſi ex corruptione obnoxii principiis: atque hec ſine tempore confici non poſſunt. Cum vero res abſumantur per tempus, & rufus alie in abſumptarum locum ſufficiuntur. Saturnū filios edidit finxerunt, & rufus vomuſile: qui deiectus de regno idcirco fuit, quod ætheris natura credita ſit immunis ab omni corruptione, cuſ non ſentiat vim temporis, quod inferius extra ſuum regnū detruhit. Sic igitur corrumpi, ut dicebam, ſignificabant elementa, aut ex iis composita, cum quinta vocata ſit ſuape natura ſempiterna. Locus elemētorum vocatus fuic tartarus, quaſi tāz̄ tāz̄ ſe perteſationibus ſcilicet, quibus eſt plenus. Iupiter fratre à paterna voracitate liberauit, quia elementorum materia ſecundum totū ſit ſempiterna. Atq; hec dogmata ſub hac fabula ad philosophiam ſpectantia occuleabantur. Nunc Ethicē dicamus.

Fuit Saturnus à filio de regno deiectus, quia nullæ ſunt opes eximiae ſive maximis periculis & animi perturbationibus: atque omnis iniuitatis denique viñdex eſt Deus. Non offendendos eſſe parentes poſtea ſignificabant, cum Iupiter paternam crudelitatem ſit imitatus; quia paternæ vel iniuitatis vel probitatis exempla domētica filii plerunque ſequuntur. Sic enim vi-tandam opum eximiam p̄ficitiam, ut neq; tutam neq; natura necessariā, & ab omni iniuria abſtinenendum, ſignificabant.

Physicē Cato.

C O E L U S Terre filius ob mundi procreationem dictus eſt; quia natus putetur ex informi materia. Hic exectus fuit à Saturno, per quod demonſtrabatur quod vnuſ eſt æther; neque vnuſ tempus patierur alterum æthera produci; ac neque alterum tempus ē motu cœli giguetur. Mandum igitur vnuſ tantum eſte per hec quæ dicta ſunt, ſignificabant: non minus q̄ philosophi demonſtrare poſtea apertioribus rationibus conati ſunt.

E labore Physicē.

I V N O fuit Saturni filia, quia prius eolum ab opifice Deo factum eſt; deinde ex eius curſu natum eſt tempus, ex illo continuo æther, deinde elemen-ta, quoram supremus eſt p̄ter ſouem, aer, Juno ſcilicet, omnis humana-vitæ moderatrix: per quem imbreſ & grandines concitantur. Ex aere inca-leſcente naſcuntur animalia & plantæ, pro cuius temperie mores plerunq; imbibimur. Cum vero ex aqua proximè aer giguantur, nutrita dicitur ſuile ab Oceano & Thetide, cum in aera viis ætheris ad animalium procreationē agat, vxor eſt Iouis, cum vertatur in ignem, Vulcanum fertur peperisse. Cum aeris benignitas rebus omnibus naſcentibus coſerat, coniugis fuit p̄fecta. Sic igitur ſignificabant antiqui aeris locum, & vites, & actiones, & e quibus naſcatur, in quod elementum proxime vertatur, quod in ipſum agat, ipſumq; aera